

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. P. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 13 grudnia 2013 r do 31 lipca 2014 r jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) w Ł. oraz ustalił miesięczne podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, które wynoszą:

- za luty 2014 – 3600 zł (emerytalno – rentowe, wypadkowe), 3194,64 zł (zdrowotne), - za lipiec 2014 r -21000 zł (emerytalno – rentowe, wypadkowe), 18635,40 zł (zdrowotne).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że pomiędzy (...), a K. P. (1) w okresie od 13 grudnia 2013 r. – 31 lipca 2014 r zawarto umowę cywilno – prawną , której strony nadały nazwę umową o dzieło. W ocenie organu rentowego, z charakteru wykonywanych przez ubezpieczoną czynności wynika , iż była to umowa o świadczenie usług , do których stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego o zleceniu. W związku z tym należne są za ubezpieczoną, składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za sporny okres.

/decyzja k.24 – 27 akt ZUS/

W dniu 18 maja 2016 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie Centrum (...) w K. od ww. decyzji, w którym odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że ubezpieczona nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie 13.12.2013 – 31.07.2014 oraz o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W treści odwołania wskazano , że ubezpieczony zawarł z płatnikiem umowę o dzieło. Płatnik był realizatorem projektu (...), a beneficjentem były przedsiębiorstwa z branży odzieżowej i tekstylnej województwa (...). Ubezpieczona miała opracowywać w ramach ww. projektu, indywidualne strategie cząstkowe. W ocenie skarżącego, opracowywane każdorazowo indywidualne strategie cząstkowe, stanowiły dzieło i były rezultatem jej pracy intelektualnej , ucieleśnionej w formie dokumentu.

/odwołanie k. 2 – 9/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi ,organ rentowy przytoczył argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.48 - 51/

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 r K. P. (1) przyłączyła się do stanowiska wnioskodawcy.

/e – prot. z dnia 11.04.17 00:02:46/

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 r. pełnomocnik ZUS wniósł o zasądzenie kosztów postępowania w kwocie 2400 zł, precyzując wartość przedmiotu sporu na kwotę 9209,40 zł.

/pismo – k. 111, e – prot.z dnia 11.04.2017 00:20:31/ /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Płatnik składek Centrum (...) z siedzibą w Ł. prowadzi działalność w formie stowarzyszenia. Podstawowym celem działalności stowarzyszenia jest realizacja przedsięwzięć na rzecz przedsiębiorców oraz na rzecz współpracy przedsiębiorców z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami badawczymi , wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego , aktywizacja zawodowa i społeczna młodzieży i osób dorosłych, propagowanie profesjonalnego kształcenia menedżerskiego, prowadzenie badań ekonomicznych, świadczenie profesjonalnych usług szkoleniowych,

doradczych i konsultingowych oraz promocja gospodarcza w kraju i zagranicą, a także ochrona środowiska, upowszechnianie zasad zrównoważonego rozwoju oraz społecznej odpowiedzialności biznesu.

/okoliczność bezsporna/

W związku z realizacją projektu (...) płatnik składek poszukiwał ekspertów (tj. praktyków i naukowców), którzy mieli zająć się sporządzeniem strategii dla przedsiębiorców biorących udział w projekcie.

/okoliczność bezsporna, umowa – k. 18, zeznania I. A. – e-prot. z dnia 11.04.17 00:04:58 – 00:20:31 w zw. z e – prot. z dnia 5.09.17 00:13:39 w zw. z k. 100,100 odw., 105, /

W dniu 29 listopada 2013 r doszło do zawarcia pomiędzy K. C. (doradca) i Centrum (...) umowy ramowej nr 42 na przeprowadzenie doradztwa. Umowa miała na celu realizację Umowy o dofinansowanie projektu „Zintegrowany Program Modernizacji Branży Tekstylniej i Odzieżowej Województwa (...). Doradca zobowiązywał się, m.in. pozostawać w gotowości do przeprowadzania doradztwa indywidualnego oraz przeprowadzić doradztwo indywidualne na rzecz wskazanych przez zamawiającego Beneficjentów w celu każdorazowego opracowania i przekazania Strategii Częstkowej i/lub Planu Montażu (...). Zobowiązała się do przeprowadzenia doradztwa indywidualnego w sposób należyty , bezstronny ze starannością wymaganą przy działalności tego rodzaju, za wynagrodzeniem w kwocie 120 zł za jedną godzinę doradztwa. Doradcy przysługiwało wynagrodzenie jedynie za faktycznie przeprowadzone doradztwo indywidualne. Dokumentami potwierdzającymi każdorazową realizację doradztwa indywidualnego jest przyjęta przez Beneficjenta Indywidualna Strategia Rozszerzenia Profilu (...) przedsiębiorstwa oraz podpisany Protokół Odbioru Doradztwa. Z uwagi na ramowy charakter umowy, strony ustaliły, że doradca zobowiązuje się zawrzeć z zamawiającym , na jego żądanie i w terminie przez niego wskazanym, odrębną umowę zlecenie na przeprowadzenie danego doradztwa lub odrębną umowę o dzieło.

/umowa – k. 11 – 14/

Pomiędzy Centrum (...) (zamawiającym) , a K. P. (1) (doradcą) zawarto w dniu 13 grudnia 2013 r. umowę , której strony nadały nazwę umowy o dzieło. Z treści umowy wynika ,że będzie ona obowiązywać w okresie od 31 grudnia 2013 r. do 31 lipca 2014 r. i zostaje zawarta w wykonaniu ramowej umowy nr (...) na przeprowadzenie doradztwa w projekcie (...) współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach (...). K. C. jako doradca zobowiązała się do przeprowadzenia doradztwa indywidualnego na rzecz wskazanych przez zamawiającego beneficjentów projektu za kwotę 120 zł za jedną godzinę doradztwa. Zobowiązała się do przeprowadzenia doradztwa indywidualnego w sposób należyty , bezstronny ze starannością wymaganą przy działalności tego rodzaju. Z treści umowy wynika ,że doradca przenosi na zamawiającego autorskie prawa majątkowe do utworów opracowanych przez doradcę w ramach wykonywania przedmiotu niniejszej umowy i w trakcie jej obowiązywania, w szczególności zaś do strategii częstkowej będącej opracowaną przez doradcę w ramach jego kompetencji częścią strategii rozszerzenia działalności i/lub do planu montażu finansowego, bez ograniczeń terytorialnych ani czasowych na wszelkich polach eksploatacji znanych w chwili zawierania niniejszej umowy.

/umowa k.6 akt ZUS/

W związku z ww. umowami K. C. została umieszczona na liście doradców. Doradcy byli wyłaniani w procedurze zapytania ofertowego. W chwili zawierania umowy nie wiedziała do jakiej ilości przedsiębiorców zostanie przydzielona oraz jakie problemy oraz kwestie zostaną podniesione przez beneficjentów. Firmy pojawiały się sukcesywnie w zależności od etapu projektu. Dla każdej firmy była pula godzin doradczych. W projekcie uczestniczyło 160 przedsiębiorców, a ubezpieczona prowadziła analizę dla przedsiębiorców w liczbie 9. Opracowywała strategię w zakresie zarządzania albo marketingu. Były sporządzane wstępne karty usługi doradczej dla przedsiębiorców, gdzie umieszczano informacje dotyczące danych przedsiębiorstwa, opis problemu, oczekiwane rezultaty i proponowany doradca oraz karty usługi doradczej, gdzie umieszczano dane o przedsiębiorstwie, zakres zlecanej usługi doradczej (opis usługi, produkt końcowy, ilość godzin, sposób komunikacji, data przekazania strategii końcowej). W ramach doradztwa ubezpieczona m.in. uzgadniała wpisy na stronie internetowej, tworzyła akcje promocyjne, przygotowywała

analizę. Z beneficjentem nie łączył ją żaden stosunek prawny. Przed realizacją powierzonych zadań, określała w przybliżeniu, ile godzin zajmie jej przygotowanie strategii dla danego przedsiębiorstwa (nie wiedziała jednak ile dokładnie godzin zajmie jej opracowanie strategii). Wynagrodzenie należne było ustalane przed przystąpieniem do pracy i obejmowało określoną liczbę godzin. Nikt nie sprawdzał ile czasu zajmowało ubezpieczonej opracowywanie strategii. Ubezpieczona nie otrzymywała wskazówek. Strategia przygotowana przez ubezpieczoną była akceptowana zarówno przez przedsiębiorcę jak i płatnika. Gdyby nie opracowała strategii, to nie otrzymałaby wynagrodzenia. W sytuacji, gdy przedsiębiorca wycofał się, wnioskodawca nie przedstawiał strategii i nie otrzymywał wynagrodzenia. Sporządzone projekty ubezpieczona wysyłała w formie elektronicznej. Dokument był opatrzony logo płatnika.

/zeznania ubezpieczonej – e-prot. z dnia 11.04.17 00:04:58 – 00:20:31 w zw. z e – prot. z dnia 5.09.17 00:07:30 , zeznania I. A. – e-prot. z dnia 11.04.17 00:04:58 – 00:20:31 w zw. z e – prot. z dnia 5.09.17 00:13:39 w zw. z k. 100,100 odw., 105, zeznania świadka S. M. – e – prot. z dnia 11.04.17 00:49:07 w zw. z k. 104 odw., E. S.- e – prot. z dnia 11.04.17 00:54:57 w zw. z k. 106, J. Marszałka – e – prot. z dnia 11.04.17 00:49:07 w zw. z k. 106, M. S. – e – prot. z dnia 11.04.17 00:43:03 w zw. z k. 106 odw., wykaz wynagrodzeń, zeznania świadka G. W. – e-prot. z dnia 26.05.17 00:07:13, deklaracje przystąpienia do doradztwa , karty usług doradczych – 148 - 212 , k. 237-267, druki k. 219,220, procedura – k. 221 /

Ubezpieczona pracowała w zespołach doradczych i do jej zadań należało przygotowywanie indywidualnych cząstkowych strategii dla firm (firma mogła samodzielnie wybrać doradcę). Pierwsze spotkanie było ze wszystkimi doradcami, potem były spotkania indywidualne. Przedsiębiorca mógł zrezygnować z doradcy po pierwszym spotkaniu. Wówczas nie otrzymywała wynagrodzenia. Ubezpieczona konsultowała się z firmami w zakresie ich potrzeb i uwzględniała zgłoszone sugestie. Wtedy następowała konkretyzacja czynności do wykonania przez doradcę. Stworzona strategia podlegała ocenie przedsiębiorcy i była z nom konsultowana. (...) wynagradzania rozliczany był godzinowo - wynikało to z projektu i z umowy z doradcą.

/zeznania świadka S. M. (2) e – prot. z dnia 11.04.17 00:49:07 w zw. z k. 104 odw., zeznania świadka G. W. – e-prot. z dnia 26.05.17 00:07:13 protokół odbioru dzieła – k. 36, kwestionariusz oceny – k. 37, k. 268 - 279 umowa uczestnictwa – k. 223, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235, zeznania ubezpieczonej – e-prot. z dnia 11.04.17 00:04:58 – 00:20:31 w zw. z e – prot. z dnia 5.09.17 00:07:30 , zeznania I. A. – e-prot. z dnia 11.04.17 00:04:58 – 00:20:31 w zw. z e – prot. z dnia 5.09.17 00:13:39 w zw. z k. 100,100 odw.,/

Wynagrodzenia należne ubezpieczonej wyniosło 3600 zł, 16200 zł, 4800 zł.

/rachunki k.1 – 3 akt ZUS, wykaz – k. 128/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów, które nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron oraz zeznań świadków: S. M., M. S., E. S. , G. W., J. Marszałka, a także wnioskodawcy. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie. Wskazać należy, iż spór w niniejszej sprawie sprowadził się w istocie do odmiennej oceny, kwestionowanej umowy, nazwanej umową o dzieło, jaką płatnik zawarł z ubezpieczoną. Ustalenie bowiem, jaka umowa została faktycznie zawarta między stronami implikuje - obowiązek lub jego brak, objęcia ubezpieczeniem .

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz.963 z późn. zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy art. 13 pkt. 2 ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z treścią art.18 ust.1 i 3 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zleceniobiorców stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług, jeżeli w umowie o świadczenie usług określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art.20 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Podstawą wymiaru składek jest przychód faktycznie otrzymany lub pozostawiony do dyspozycji.

Natomiast zgodnie z treścią art.81 ust.1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.581) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób, bez stosowania ograniczeń o których mowa w art.19 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art.66 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie (art.82 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Zgodnie z treścią art.85 ust.4. ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia (...) składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza zamawiający, z zastrzeżeniem art.86 ust. 1 pkt 13a.

Należy też wskazać, iż jeżeli jedna osoba wykonuje kilka rodzajów działalności, z którymi wiąże się obowiązek ubezpieczenia społecznego mamy do czynienia ze zbiegiem tytułów do ubezpieczenia uregulowanym w art.9 ww. ustawy. W takich sytuacjach ustawodawca z reguły wskazuje, który z tytułów ma pierwszeństwo, czyli z którego z tych tytułów podlega się ubezpieczeniu z wyłączeniem obowiązku pozostałych tytułów. Zbieg obowiązku ubezpieczenia dotyczy tylko obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Oba te ryzyka mają bowiem charakter ogólny, niezależny od konkretnego tytułu do ubezpieczenia. Ubezpieczonemu wystarczy zatem posiadanie jednego tytułu do ubezpieczenia, aby dane ryzyko było chronione. Ustawodawca w art.9 ww. ustawy podzielił tytuły do ubezpieczenia na dwie grupy: na te które bezwzględnie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia i nie mogą być z niego zwolnione (np. stosunek pracy) i pozostałe tytuły, które mogą być zwolnione z tego obowiązku. Jeżeli zbiegają się ze sobą tytuły „bezwzględne” obowiązek ubezpieczenia dotyczy każdego z nich, natomiast jeżeli zbieg dotyczy tytułu „bezwzględnego” z tytułem „ogólnym” obowiązkiem ubezpieczenia jest tylko tytuł „bezwzględny”. Wyjątek od tej reguły wynika z art.9 ust.1a ww. ustawy zgodnie z treścią którego ubezpieczeni wymienieni w ust.1 (m.in. pracownicy), których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art.18 ust.4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust.1b i art. 16 ust. 10a. Zatem reguła ta nie ma zastosowania do zbiegu stosunku pracy z wykonywaniem umowy zlecenia w przypadku tych ubezpieczonych, których podstawa wymiaru składki z tytułu np. umowy o pracę jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. nr 200, poz.1679). Osoby te podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z posiadanych tytułów ogólnych (np. z umowy zlecenia) ex lege.

Dochodzi więc do rozszerzenia obowiązku ubezpieczenia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwalifikacja prawna umowy zawartej przez płatnika Centrum (...) z K. P. (1), a mianowicie ocena czy była to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy też umowa o dzieło, a pochodną tego

jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych. Ocenie podlegała umowa zawarta w formie pisemnej, która została załączona do akt i podlegała ocenie przez organ rentowy w treści spornej decyzji.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi, a także finansowymi.

I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz.

Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Podkreślić należy, że decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy, gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej, komisu itp. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8.10.2013 roku III AUa 401/13 LEX nr 1386066)

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku / vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie. Takie stanowisko zajmuje także doktryna (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15)/ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 r. sygn. III AUa 1136/12/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło

nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenie zaś można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nie osiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nie osiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nie osiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (K. B. artykuł „Kilka mitów z zakresu teorii umów (...) teza 2)

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie); takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok SN z dnia 3 listopada 2000 r. IV CKN 152/2000 OSNC 2001 Nr 4 poz. 63).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

W niniejszej sprawie strony w spornym okresie czasu zawarły umowę nazwaną umową o dzieło, w której K. P., jako doradca, zobowiązała się do przeprowadzenia doradztwa indywidualnego na rzecz, wskazanych przez zamawiającego, beneficjentów projektu za kwotę 120 zł za jedną godzinę doradztwa. Ubezpieczona opracowywała indywidualne

strategie z zakresu marketingu i zarządzania na rzecz przedsiębiorców biorących udział w projekcie, realizowanym przez Centrum (...).

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stron nie wiązała umowa o dzieło, bowiem celem wykonywanych przez doradcę czynności nie było wykonanie konkretnego dzieła (w chwili zawierania umowy doradca nie wiedział do jakiej ilości przedsiębiorców zostanie przydzielony oraz jakie problemy oraz kwestie zostaną podniesione przez beneficjentów). Zainteresowana była zobowiązana do wykonywania tych czynności jedynie z należytą starannością, zaś posiadane przez nią umiejętności były wystarczające do świadczenia pracy, których wykorzystanie gwarantowało spełnienie oczekiwań stron umowy. Strony, oprócz zawartego w treści umowy sformułowania o zobowiązaniu się doradcy do przeprowadzenia doradztwa indywidualnego, nie oznaczyły ani „dzieła”, ani nawet rezultatu, jaki ma być osiągnięty i który mógłby zostać poddany ocenie w zakresie wad. Strony w spornej umowie nie oznaczyły dzieła - jako określonego rezultatu, ponieważ z przyczyn oczywistych takiego określenia być nie mogło. Samo bowiem doradztwo indywidualne nie zmierza do wytworzenia określonego "dzieła".

Zdaniem Sądu Okręgowego, w sporządzanych przez ubezpieczoną dokumentach, odzwierciedlających wykonane przez nią czynności, nie przejawia się indywidualny, czy twórczy charakter ich autora, który, w jakikolwiek sposób odróżniałby, sporządzoną, przez nią, dokumentację, od innej, wykonanej przez osobę posiadającą takie same kwalifikacje. Ta dokumentacja nie tworzy indywidualnego – bytu - w prawnej, i, faktycznej rzeczywistości, w której funkcjonują podmioty: płatnik, ubezpieczony a także podmioty gospodarcze, na rzecz których czynności, wykonywała ubezpieczona, czyli (...) przedsiębiorcy. Jakkolwiek zainteresowana jest, niewątpliwie, osobą, posiadającą ściśle określone predyspozycje, które wymagane są dla wykonywania spornych umów, tak jednocześnie nie można nie zauważyć, że rezultat takich prac jest jednak podporządkowany spełnianiu zasad, ogólnie, ustalonych przy takiej pracy, a więc niezależnych od niej. Jej rola sprowadzała się, zatem, do zastosowania pewnych norm i dokonania w oparciu o nie czynności, a zatem, w konsekwencji, do starannego działania. Trudno, w tym przypadku, mówić o rezultacie, decydującym o charakterze zawartej umowy, jako umowy o dzieło. Nie można każdego wyniku określonych czynności wykonanych przez daną osobę sprowadzać do dzieła na gruncie przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeń społecznych, które nie rodzi obowiązku zapłaty składek na te ubezpieczenia. Dzieło takie bowiem ma przynieść trwały efekt i jednocześnie ma mieć w pewnym stopniu niepowtarzalny charakter. W sprawie natomiast nie mamy, z taką sytuacją, do czynienia, bowiem, określone w umowie czynności, wymagały postępowania określonego pewnymi zasadami, charakterystycznymi dla czynności w zakresie doradztwa marketingowego i zarządczego, a efekt, w postaci przygotowanych dokumentów i wykonania prac, określonych w umowie, nie uzasadnia uznania tych czynności za dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

W momencie zawarcia umowy nie było możliwe określenie konkretnego wynagrodzenia, jakie ubezpieczona miałaby otrzymać za wykonaną pracę, a zatem wynagrodzenie nie zależało od wykonania konkretnego dzieła, ale od ilości pracy, która zostanie wykonana, a której ilość nie jest znana w momencie zawarcia umowy.

Przedmiot doradztwa był różny i był określany dopiero w karcie usługi doradczej, doprecyzowane po pierwszym spotkaniu i następnie w toku kontaktu z przedsiębiorcą.

Umowa miała charakter okresowy, a nie terminowy, zakończyła się w związku z upływem czasu trwania umowy, a nie w wyniku wykonania dzieła.

Przedmiot umowy sprowadzał się do wykonywania powtarzalnych czynności w postaci doradzania beneficjentom.

Czynności ubezpieczonej były wykonywane w imieniu i na rzecz płatnika, w celu realizacji przyjętego zobowiązania (projektu), a istota umowy o dzieło to praca we własnym imieniu i na własną rzecz, przy ponoszeniu odpowiedzialności za wady fizyczne.

Umowa przewidywała także współpracę z beneficjentem, a więc miał on udział w opracowywaniu strategii, a zatem ubezpieczona nie miała wyłącznego wpływu na powstanie dzieła.

Powyższe decyduje o tym, że sporna umowa została prawidłowo zakwalifikowana przez organ rentowy jako umowa o świadczenie usług, do której znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu w rozumieniu art. 750 k.c. , a to z kolei powoduje konieczność opłacenia należnych składek, zarówno na ubezpieczenia społeczne , jak i na ubezpieczenie zdrowotne , zgodnie z zacytowanymi powyżej przepisami. Wysokość podstawy wymiaru składek nie była sporna pomiędzy stronami.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku i oddalił odwołanie.

Na marginesie wskazać należy, że podnoszona w głosie do protokołu okoliczność, że inny podmiot (NFZ) zakwalifikował umowę jako umowę o dzieło w stosunku do P. J., pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie, bowiem Sąd nie jest związany treścią decyzji wydanej w stosunku do innej osoby.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy zasądził od Centrum (...) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 2400 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika , Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku , poz.1804 z późn. zm.) stosownie do wartości przedmiotu sporu, w brzmieniu obowiązującym do 26 października 2016 r z uwagi na datę wpływu sprawy do sądu. Wartość przedmiotu sporu została określona przez organ rentowy w postaci wartości składek na ubezpieczenia społeczne (bez uwzględnienia składek na ubezpieczenie zdrowotne wartość przedmiotu sporu pozostaje bez zmian). Sprawa o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie jest sprawą o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego. /wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 marca 2013 r. III AUa 894/12 /. To suma należnych składek za okres, za który ustalono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi wartość przedmiotu sporu./ wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 października 2016 r. III AUa 132/16/

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć peł. Wnioskodawcy

(15.09. -6.10.17 zwolnienie lekarskie s. ref.)